

1958-чи

илдән

чыкыр

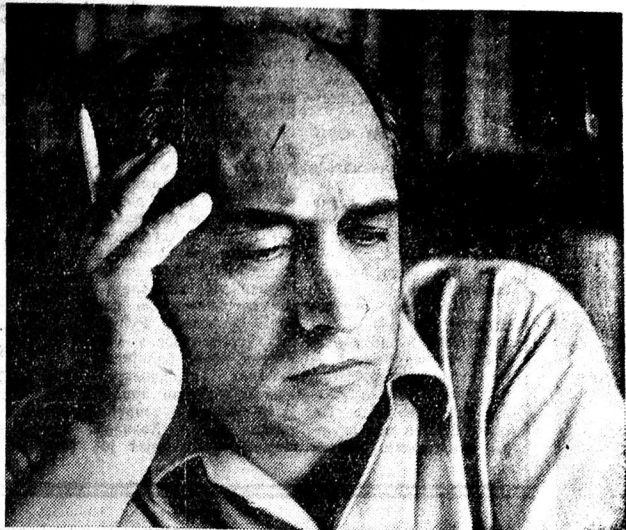
АЗЭРБАЙҖАН КП БАКЫ КОМИТӘСИ
ВӘ БАКЫ ШӘНӘР ЗӘНМӘТКЕШ
ДЕПУТАТЛАРЫ СОВЕТИНИН ОРГАНЫ

ОРГАН БК КП АЗЕРБАЙДЖАНА
И БАКИНСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

№ 173
(3299)

Чүмә, 26 июл 1968-чи ил

Гиёмәти
2 гәпик

ШӘКИЛДӘ: ШАИР ӘН-
МӘД ЧӘМИЛ.

АИР Әһмәд Чәмилиң иш ота-
ғындаҗам. Ону көзләјирәм. Нәр
јерә көз көзюриб јазы столуна,
онун архасындакы дивара ачу-
рлулуши китаб рафларинә бахи-
рам. Сайсз-һесабыз китаблар-
ын әкәсрәјјәти лүғәтләрдир,
әдәбијјата, ичәсанәтә вә фәл-
сәфәјә аиддир. Ләј јухарыдакы рафин үс-
түндә гартал фицуру нәзәримә чәлб едир.
Гартал ганадаларыны ачымышдыр. О мәнә

әдәбијјата, ичәсанәтә вә фәл-
сәфәјә аиддир. Ләј јухарыдакы рафин үс-
түндә гартал фицуру нәзәримә чәлб едир.
Гартал ганадаларыны ачымышдыр. О мәнә

Рафларин сар тәрәфиндә
ғызыллары кулабдан, сол
тәрәфиндә исә јамјашыл
јарпаглары ашагы салланан
дибчәк... Там сакитликдир.
Ејвана чыхан гапылар тај-
батај ачыдыр. О, күнүнүн
чохуну бурада, јазы столу-
нун архасында кечирир. Елә
бурадача јазы макинәси го-
јулушушдыр. Бирдән көзүм
китаб рафиндә дәрман шүшәләринә сата-
шыр. Дәрман шүшәләри... отағын үчүмә
әләнчәк һеч јарашмыр.

Онуң хәстә олдуғуну ешидиб кәлмишәм.
Јанында һәким вар. Һәким кәдәндән сонра
о, иш отағына кәлир. Әл вериб мәнимлә кө-
рүшүр. Тәбиәтән мулајим, мейрибан, сакит,
јаваши данышан, теләсмәјән, агыр, тәмкинли
бир адәлдир. Хәстә олдуғуна әһәмијјәт-
вәрмәдән о, күмрәк дәвраманлаға чалышыр. Онуң
сон илләр Кетенин мәшһүр «Фауст»унун
тәрчүмәси үзәриндә ишләдијјүндән хәбарим
вар иди. Бу ишин инди нечә кетдији һәз-
гәндә соршудуға Әһмәд Чәмил деди:

— Јахшы кәдир. Һәвәслә тәрчүмә едирәм.
Фасилә вердијим үчүн нараһат идим. Инди
јенә сүр'әтлә ишләмәкдәјәм.

О, тәрчүмәјә јарадычылығы кили сәда-
гәтлә јанашыр. Уч илә јакындыр ки,
«Фауст»ун тәрчүмә едир. Аңчаг бу барәдә
чохдан дүшүнүрдү. Әсәри дәнә-дәнә охумуши
вә тәрчүмәјә һазырлашмышды. Рус дилиндә
«Фауст»ун бир нечә тәрчүмәси вардыр.
Ә. Чәмил сәтри тәрчүмә илә јанашы, әсәрин
рус дилиндә олан һәм нәср тәрчүмәсиндән,
һәм дә Холодковскинин вә Пастернакын
тәрчүмәләриндән истифадә едир, онлары тә-
түшүра-түтүшүра ишләјир. О, бу тәрчү-
мәнин мәнә орижинала јакын оласынын и-
стәјир. Чүнкү бәдиш тәрчүмә мәс'улијјәтли
бир шидир.

Елә куман едирдим ки, шаир тәрчүмә илә
бәрк мәшғул олдуғу үчүн башға ишләрлә
марәланмыр, ше'р јазмаг һәзгиндә дүшүн-
мур. Аңчаг бу фикримдә дә чох јанылмыш-
дым. О мәнә австралијалы бир рәссам һәз-
гиндә мә'лумат верди:

— Онуң ады Албертдир. Чох гәрибә тәле-
ји вар,—дејә сөзә башлады.—Әввәл адичә
сарбан иди. Тәсадуфан мәшһүр бир рәссам
ики ај бәләдчилик етмиши, ону өзүнүн јаша-

Јазычыларымызын

иш отағында

дыгы Аранди гәбиләсинә апармышдыр. Ики
ај мүддәтиндә о, бу рәссамдан чох ше'р өј-
рәнмиши, сонра өзү дә мәнзәрәләр чәкмәјә
башламышдыр. Јашадыгы, һәмишә көрдүју
дағлары хусусилә чох чәкмишир. Мәктәб
көрмәјән Алберт Наматжиранын мәнзәрәлә-
ри дәрһал дигәәти чәлб етмишир. Онуңла
марәланмоға башламышлар вә тезликлә
дүңја шөһрәти гәзәниб мәшһүрлашмышдыр.
Бир дәфә араг ичмишиди. Онуң вә мәңсуб
олдуғу гәбиләнин ағ адамлар кими шәрәб
ичмәк һүзүғу олмадыгы үчүн Алберти һәбс
едирләр. О исә буна дөзә билмир...

— Алберт Наматжирә һәзгиндә охуду-
ларым вә онун мәнзәрәләри һеч јадымдан
чыкмыр вә о вахтдан бәри һәмишә бу барә-
дә дүшүнүрәм. Ола билсин ки, рәссамын тә-
ләји һәзгиндә ше'р јазам...

О, чох аз јазыр, өзү етираф едир ки, бә'-
зән күнләрлә ишләмир. Аңчаг һәмишә ше'рлә
јашајыр. Ше'р онун ишығы, һавасы вә мә'-
нәви алаидир.

Әһмәд Чәмил даһи рәһбәримиз В. И. Ле-
нинин һәјәти илә чох марәланмыр:

— Ики ил әввәл Прагада олмушам. Вах-
ты илә В. И. Ленин бу шәһәрдә јашамыш
вә партиямызын мәшһүр Прага конференсы-
на рәһбәрлик етмишир. Конференсын кеши-
рилдији отағы көрдүм. Инди она битишик
бөјүк бина В. И. Ленин музейинә çevрил-
мишир. Музейдә чохлу марәгалы сәндә
вә фотошәкиллә таныш олушм. О вахтдан
бәри Лениннин һәким ев-музейи һәзгиндә дү-
шүнүрәм. Балкә бир вахт бу һәндә ше'р јаз-
дым. Јазыб баша чатдыра билсәм, бөјүк

Нәчиб дујғуларла

јашајан инсан

рәһбәримизин анадан оласынын 100 илаи-
јинә мәним һәдијјәм олар.

— Әһмәд муғаллим, нә үчүн шәхси, итими
дујғулардан аз ше'рләр јазырсыныз?!

Бу сүалы она бир нечә дәфә вермишәм.
Шаир һәр заман еји сөзләри тәкрар едир.
Шәхси, итими дујғулары тәрәннүм етмәк
онун үчүн ичтимәш дујғулары тәрәннүм ет-
мәк дәмәкдир. Чошун бир дәннәдә јашајыб
мәшә сукунәтиндән нечә јазмаг олар? Әкәр
јазмаг оларса һөкмән дәннәзин кошунлуғу
јада дүшмәлидир. О дејир:

— Ахы, биз әлб едир дәрәдә јашајырыг ки,
ичтимаи һәјәтдан узаслаша билмәрик.
Мумкун дә дејилдир. Мән бир аз әввәл
«Урәјимлә баш-баша» адлы бир ше'р јазма-
ға башламышам. Бу ше'рдәки дујғулар һәм
шәхси, һәм дә ичтимәшдир. Мәним фикрим-
чә, үрәкдә һәјәтлә бағлы олмајан һеч бир
дујғу јохдур.

Сәһбәтимиз арабир башға кәнар мөвзу-
лардан кетсә дә Әһмәд јенә поэсија үстүнә
кәлир. О, бу күнүк поэсијамыз һәзгиндә,
онун көркәмли нумәјәндәләри һәзгиндә,
кәчкү шаирләр һәзгиндә өз фикир вә тәәсү-
ратынын сөләјир:

— Мән ше'рдә тәзә нәфәс көрәндә севин-
нирәм. Тәғлид пис шејдир. Елә ки, ше'рдә
јад хәлләр, јад сөсләр олдү, хошумә кәл-
мир. Ше'р карәк тәзә фикирләр ојада, тәзә
мәсләләр гәлдирә, тәзә уфүғүләр ача... Әкәр
чағырлымын бәјәтилары тәкрар едәчәксә,
мәһдүд бир дәирәдә фиряланыб гәланәгә,
белә ше'р кимә өз нәјә лазымдыр? Ше'р
оржинала олмадыр.

Әһмәд Чәмилиң нечә тәмиз вә нәчиб дуј-
ғуларла јашадығынын, һәјәтлә, заманла, ин-
санларла бағлы олдуғуну, индүдулмаз хәти-
рәләрлә, бөјүк арзуларла нәфәс алдығыны
кәрдүкчә сөвинчирдим. Бу күнүк сәһбәтимиз
нәвәли сәһбәтләримизин давамы кили иди,
бүнларын һәзгиндә јазмаг фикринә дүш-
дүм.

Т. МАҢМУД.